

Emilia Bjuggren (S)

Skrivelse angående kommande försäljning av stadens bostadsbestånd

Stockholm ska vara en hållbar stad. Ambitionen att vara socialt, ekologiskt, och ekonomiskt hållbar höjdes under förra mandatperioden med tydliga målsättningar och ambitiösa verktyg för att uppnå en hållbar utveckling. Nu bildas ett nytt råd under kommunstyrelsen för att arbeta med FN:s 17 hållbarhetsmål inom Agenda 2030 och vi hoppas att hållbarhetsfrågorna även fortsättningsvis kommer att vara höga prioriterade i staden.

Agenda 2030-rådet ska enligt instruktionen ”stödja, bevaka, utvärdera och ge råd i stadens arbete med de 17 globala målen för hållbar utveckling”. Mål 11, om hållbara städer och samhällen, har som första delmål att ”senast 2030 säkerställa tillgång för alla till fullgoda, säkra och ekonomiskt överkomliga bostäder och grundläggande tjänster samt rusta upp slumområden.”

Vi vill med denna skrivelse lyfta vår oro kring detta specifika mål som staden ska uppfylla inom ramen för Agenda 2030.

Just nu pågår ett omfattande arbete i staden med att ombilda hyresrätter till bostadsrätter. Utöver det har den borgerliga majoriteten klargjort att även försäljning av kommunala hyresfastigheter, beståndsförsäljningar, är att vänta.

Att ombilda och avyttra kommunala hyresfastigheter för att minska allmännyttan leder obestridligen till att antalet hyresrätter med låg hyra minskar på bostadsmarknaden. Det står i bjärt kontrast mot det mål om ekonomiskt överkomliga bostäder som FN har beslutat inom ramen för Agenda 2030. Vi anser att den borgerliga majoritetens bostadspolitik inte är förenlig med Agenda 2030. Vi Socialdemokrater motsätter oss såväl sådana beståndsförsäljningar som ombildningar.

Vid beståndsförsäljning finns alltid risk att oseriösa aktörer står som köpare av allmännyttans fastigheter. Många exempel finns, både i Sverige och internationellt, där de nya ägarna bryter mot det som är målet i Agenda 2030. I vissa fall för att de nya hyresvärdarna låter hyresrätter förfalla och tömmer ut så mycket pengar som möjligt innan fastigheten säljs vidare till andra slumvärdar.

Lika vanligt förekommande är de värdar som renoverar på ytan och samtidigt höjer hyrorna så kraftigt att människor tvingas flytta från sina lägenheter. Förvarandet är så illa beryktat att det till och med fått en egen term; *renovräkning*. Forskare som studerar detta fenomen har konstaterat att antalet renovräkningar ökar i Sverige, främst i storstäderna.¹

FN:s särskilda rapportör inom bostadsfrågor, Leilani Farha, har skrivit ett brev till svenska regeringen där särskild oro uttrycks över att det amerikanska riskkapitalbolaget Blackstone har fått tillåtelse att äga 66 procent av den svenska hyresvärdens D. Carnegie & Co (numera “Hembla”).

¹ <https://fastighetsnytt.se/2019/01/forskare-renovrakning-har-okat/>

I brevet konstateras att Blackstones affärsmodell är välkänd; bolaget köper fastigheter, renoverar dessa, höjer hyrorna kraftigt och hyresgäster som inte har råd att bo kvar får flytta därifrån. Detta är en önskad typ av affärsmodell som minskar länders och städers förmåga att bedriva en social bostadspolitik som går i linje med FN:s globala mål – mål som ska följas upp av Stockholms stads Agenda 2030-råd.

Vi motsätter oss beståndsförsäljning, men om majoriteten trots allt väljer att driva igenom det måste stor hänsyn tas till befintliga hyresgästers situation samt hur beståndsförsäljningarna kommer att påverka utbudet av överkomliga hyresrätter med god standard i Stockholm.

Mot bakgrund av detta föreslår vi att kommunstyrelsen beslutar följande:

- att Stockholms stad, vid eventuella försäljningar av allmännyttans fastigheter, genom direktiv eller anvisningar, säkerhetsställer att inga försäljningar får ske till aktörer som tillämpar den typ av affärsmodell som beskrivs ovan och som FN varnar för.
- att Stockholms stad, vid eventuella försäljningar av allmännyttans fastigheter, genom kontrakt eller avtal, säkerhetsställer att eventuella köpare förbinder sig till en långsiktigt hållbar fastighetsförvaltning i enlighet med målsättningarna inom Agenda 2030.

Emilia Bjuggren